A JEWISH CANADIAN DAILY Circulated All Over CANADA And Abroad

THE HEBREW JOURNAL

דער אידישער זשורנאל

פשליטים
מונאפהעגנין
נאציאנאל.

א צייטונג וועלכע ניט
ברייתיים פון אויסברוך
צו אלץ שיכטן.

VOLUME XI No. 4202 | TORONTO, FRIDAY JUNE 4 1924 | ב סיון פרשה במדבר, תרפ"ד. | מאראנטא, מיטוואך דער 4-טער יוני, 1924. | PRICE THREE CENTS

N. Y. Public Library
476 Fifth Ave.

ביטערע שלאכטען אין אלבאניע

אטען, יוני, 3.

פון אלבאניע קומען אן ידיעות, אז דארט קומען פאר גרויסע שלאכטען צווישען די רעבעלען און דער רעגירונגס־מיליטער.

שטארקער פארדאכט, אז די מיליאנערסקע מער־דער זענען באנאנגען נאך איינינע מארדען

איד פאהרט איבער א איינגעלע

מר. שולמאן פון 63 וואולזלי סטריט איז געכטען אויגנט איבערגעפאהרען אויף טויט א איינגעל. דער אומגליק איז געשען אויף רייערסאן סטריט.

מען גלויבט, אז די צוויי אויסוואורפען זענען שולדיג אין דעם טויט פון א סטודענט. — קויל וואס האט געטויט דעם סטודענט טרייסי פאסט זיך צו לעאפאלד'ס רעוואל־ווער. — שאפער דערקענט די צוויי מערדער אלס די פערזאנען וואס האבען גע־מאכט אויף איהם א שענדליכע אפעראציע. — מערדער זענען אנווענד געווען ביים פרענקס „אינקווענסט".

פאליציי אונטערזוכט באווייזע, אז די מערדער זענען שולדיג אין טויט פון אידישען סטודענט וואלף

האט געמאכט א פארזוך צו אויסווירקען די באפרייונג פון די ארעסטירטע.

איך האב איהם געזאגט, דערצעהלט קראע, אז די ארעסטירטע האבען זיך מודה געווען אין דעם פרענקס־מארד און אז זיי האבען געפלאנעוועט צו קידנעפען זיין איינענעם אייניקל. אויף ראטענוואלד'ען האבען די ווערטער געמאכט א טיפען איינדרוק.

„אויב דאס איז אלעס אמת", האט ער געזאגט, „איז קיין שטראף ניט צו קליין פאר דיזע אומנארמאלע באיעס"

די לאיערס פאר דער פארטיידיגונג האבען אויסגעווירקט אז די צוויי סטו־דענטען זאלען איבערגעפירט ווערען פון פאליס־סטייישן אין דזשיל.

שיקאגא, יוני, 3.

וואס אטאג מעהר ווערט אלץ קלע־רער, אז די צוויי אידישע סטודענטען, נייטען לעאפאלד און ריטשארד לאעב וועלכע האבען זיך מודה געווען אין ער־מארדען דעם פערצען יעהריגען ראבערט פרענקס, זענען אויסוואורפען און רעגע־נערענטען פון ערגסטען סארט. עס ווע־רען איצט ארויסגעבראכט נייע פאקטען וואס ציינען אויסער צווייפעל, אז די צוויי מיליאנערסקע זינדלאך וואס די וועלט האט זיי אנגענומען אלס זיידיגע יונגעלייטלאך זענען אין דער אמת'ען בעסטיגע אין מענשען־געשטאלט.

האבען געמאכט א שענדליכע אטאקע אויף א שאפער

טשארלס רעעס, א טעקסיקעב דרייווער, האט געכטען דערקענט די צוויי מערדער אלס די פערזאנען וואס האבען לעצטען הערבסט געקידנעפט איהם, אוועקגעפיהרט איהם אין א פאר־ווארפען ווינקעל און דארט געמאכט א שענדליכע אטאקע אויף איהם. די צוויי אויסוואורפען האבען איהם נאכהער גע־מאכט א מיאוסע אפעראציע. א נאנצע נאכט איז ער געלעגען אויפ'ן פעלד באר־וואוסטלאז און אין דער פרוה האט איהם אן אויטאמאביל־פאהרער געבראכט אין שטארט.

האבען זיי ערמארדעט דעם אידישען סטודענט וודלף?

פאקטען זענען ארויסגעבראכט גע־וואָרען געכטען וואס פארבינדען די צוויי סטודענטען מיט'ן מיסטעריעזען טויט פון דעם סטודענט מעלווין וואלף. דער לעצטער איז דעם זיבעטען אפריל ארויס פון הויז צו אפשיקען א ברעף און איז מעהר ניט צוריקגעקומען. א פאר וואך כען שפעטער האט מען זיין קערפער גע־פונען אין טייך. די פאליציי אונטער־זוכט איצט די נייע פאקטען.

נאך א מארד?

די פאליציי גלויבט אויך, אז די צוויי מערדער האבען אין ארעסטירטע געווען דעם טויט פון דעם סטודענט לואיס טרייסי, וועלכער איז געפונען געווארען אן ערמארדעטער דעם 25־טען נאוועמ־בער פון לעצטען יאהר. זיין טויטער קערפער איז געפונען געווארען אויפ'ן נאס, ניט ווייט פון אוניווערזיטעט. עס איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז די רע־וואלווער־קויל וואס האט דער'הרג'עט דעם סטודענט טרייסי פאסט זיך צו א רעוואלווער וואס מען האט געפונען ביי נייטען לעאפאלד.

מען וויל האבען, אז די צוויי מיליו־אנערסקע מערדער זענען משוגע געווא־רען פון צופיל שטודירען. זיי זענען אבער געווען גענוג קלוג צו פארדעקען אז די אלע פארברעכענס זייערע. ניין, ניכער זענען זיי משוגע געווארען פון וואוילטאג, פון לעבען אין אויסגעלאסענ־הייט און זיי האבען געזוכט בעסטיאל־ישע פארגניגונגס צו צופרידענשטעלען זייערע פארדארבענע, היה'שע אינ־סטינקטען.

זיי שטומען שוין ווי די פיש

לעאפאלד און לאעב שטומען שוין איצט ווי די פיש, פריהער האבען זיי גע־פלאפלט און כמעט ווי בארוהמט זיך מיט זייערע פארברעכענס און איצט ווי־לען זיי ניט ענטפערען אויף קיין שום פראגען. דאס טוען זיי אויף דער עצה פון זייערע לאיערס.

ראזענוואלד האט זיך געוואלט אנ־נעהמען פאר זיי

אין שייכות מיט די בארעכטען, אז עס ווערט אויסגעאיבט א שטארקער דרוק צוגונסטען די ארעסטירטע האט דער סטייט אטארני קראע באקאנט גע־מאכט, אז דזשוליוס ראזענוואלד, דער בארוהמטער מיליאנער און פילאנטראפ, א פערטעל מיליאן דאלאר.

איבער 72 טויזענט דאלאר געשאפען אין צדקה־קאמפיין

קארגע אכצען טויזענט נייע מיטגלידער פארשריבען. — אלע מוער באר־דאנקט פאר דער גוטער ארבייט

:0:

דער קאמפיין פאר דער צדקה־פע־דעראציע האט ארייננעבראכט 72,734 דאלאר און 1794 נייע מיטגלידער זע־נען פארשריבען געווארען. דאס איז נע־ווען דער סך הכל פון דעם קאמפיין וואס איז באריכטעט געווארען אויף דער לעצ־טער פארזאמלונג פון די טוער, געכטען אוועגט אין פרימראז קלאב. דערמיט ווערט דער קאמפיין אפיציעל פארענדיגט אבער אונאפיציעל וועט נאך נעארבייט ווערען, אז עס זאל געשאפען ווערען די פולע סומע פון 75 טויזענט דאלאר.

די פארזאמלונג איז געווען אונטערן פארזיץ פון מר. אייבערהעם קאהען, אין דערעם זענען נעהאלטען געווארען פון ראבי ברידגער און פון מרא לואיס ברעג־נער.

אלס אנערקענונג פאר זיינע גרויסע לייסטונגען לטובת דער צדקה־פעדע־ראציע איז מר. עדמאנד שייער פרעזענ־טירט געווארען מיט א זעלבסט־פאר־טרעט געמאלען פון דזשאשוא סמיטס.

א דאנק איז אויסגעדריקט געוואר־דען צו מר. דריימאן, מר. ברענער און אלע טוער וואס האבען געארבייט אין דעם קאמפיין.

די זון שפאלט זיך אויף צוויי טיילען, זאגט פראפעסאר

וועסטשעסטער, פענסילוויינע, יוני, 3.

פראפעסאר דייוויד טאד, אן אס־טראנאמער, האט אויסגעדריקט זיין מיינונג, אז לויט זיין באאבאכטונג האלט זיך די זון אין שפאלטען אויף צוויי טיי־לען. ער גלויבט, אז עס וועלען פארא־בער א נעוויסע צאהל יאהרען און די שפאלטונג וועט ווערען פאלשטענדיג. דאן וועלען זיין צוויי זונען אין דער גאנ־צער סדר העולם וועט געביטען ווערען.

אידישע אויסוואנדערונג פון ארץ ישראל איז דעם יאהר כמעט אזוי גרויס ווי די איינוואנדערונג

לאנדאן, יוני 3 (איטא).

אין פארלאמענט זענען געכטען אנ־גענעבען געווארען אפיציעלע ציפערען וועגען דער אידישער און ניט־אידישער איינוואנדערונג און אויסוואנדערונג פון פאלעסטינא פאר די לעצטע פאר יאהר. עס ציינט זיך ארויס, אז פאר'ן ערשטען פערטעל יאהר פון 1924 איז די אידישע אויסוואנדערונג כמעט אזוי גרויס ווי די איינוואנדערונג. פאר די דריי מאנאטען האבען, נעמליך, איינגעוואנדערט 923 אידען און 103 ניט־אידען, און אויסגע־וואנדערט האבען 893 אידען און 178 ניט אידען.

אין דעם יאהר 1922 האבען אומר־גרוסט 7844 אידען און 284 ניט־אידען און די אויסוואנדערונג איז געווען 1503 אידען און 1436 ניט־אידען. אין דעם יאהר זענען אבער אריינגעקומען 4195 אימיגראנטען וואס זענען / אריינגעקומען אין לאנד אין לויף פון דער ענגלישער אכופאציע.

אין 1923 זענען אריינגעקומען אין לאנד 7421 אידען און 570 ניט־אידען. פארלאזען דאס לאנד האבען 3466 אידען און 1481 ניט אידען.

אין די אלע ציפערען איז ניט ארייג־נערעכענט די צאל פון טוריסטען, וועלכע האבען צייטווייליג אויפגעהאלטען זיך אין לאנד.

נאציאנאליסטען זיעגען אין די קהלה־וואלען אין פוילען

ווארשא, יוני 3 (איטא).

די קהלה־וואהלען אין די מעהרסטע שטעדט פון קאנגרעס־פוילען זענען שוין פאראיבער. אין די ערשטע „דיטוירנס" ציינען, אז די נאציאנאלע גרופען האבען געזיגענט טראץ דער גרויסער פראפאגאנ־דע פון דער „אגודת ישראל". אפילו אין געליטען א גרויסע נידערלאגע.

באריהמטע פאסיפיסטקעס וועלען היינט רעדען אין מעסי האל

„פעקס ספעשעל" קומט קיינט קיין טאראנטא. דערמיט ווערט געמיינט די גרופע פאסיפיסטקעס וואס האבען זיך באטייליגט אין דעם אינטערנאציאנאלען פרויען־קאנגרעס פאר פרידען וועלכער איז פארגעקומען לעצטענס אין וואשינגטאן.

די פאסיפיסטקעס, פראמינענטע פרויען פון פולע לענדער אין אייראפא, וועלען היינט אוועגט אדרעסירען א פאר־זאמלונג אין מעסי האל, געגען דער פאר־זאמלונג האבען עס געשטורעמט די פא־טריאטיש־רעאקציאנערע עלעמענטען אין אונזער שטאדט.

די חשוב'ע נעסט וועלען באגריסט צו רעדען.

קהל עדת ישראל ערקלעהרט קריג דער קהלה

פארהאנדלונגען פון ביידע צדדים אפגעבראכען. — קהל עדת ישראל ווערט עפענען איינגעגע בטשער־שעפער

עס האט ווידער איינגעפאלאצט א באמבע אין אונזער בשר בשר וועלטעל. עס איז דאכט זיך שטיל געווארען, אבער דער ענטפער אויף עס איז געווען אז אויב עס זענען דא איינצעלנע שולען וואס שטעלען צוזאמען די קהל עדת ישראל און דיזע שולען ווילען דייטליך ערקלעהרען צו דער קהלה זייער אנגע־הערשאפט צו דער קהל עדת ישראל — דאן וועט די קהלה אנערקענען די לעצ־טע.

וואס שייך די פארדערונג אז הרב גרויבארט זאל קאנען אריינקומען אין דער סיטי שלאכט־הויז איז דער ענטפער פון דער קהלה געווען, אז דאס אמבאלאנגט אן דעם מענעדזשער און די קהלה האט ניט קיין שום קאנטראל אויף דער סיטי שלאכט־הויז.

די קהלה האט אויך ערקלעהרט, אז די שכירות צו הרב גרויבארט וועט זי צאהלען דירעקט און ניט דורך פא. מיט־לער.

דער צד שכנגד האט דאן בעס'דיג פארלאזען די פארזאמלונג מיט סטראי שונקעס צו צובעכען די קהלה.

דאס זענען די ערקלעהרונגען פון ביידע צדדים וועגען דער נעכטיגער פארזאמלונג, מיט וועלכער, אפנים, עס הויבט זיך אן א נייע, פלאקערדיגע עפאבע אין אונזער גלאריכער בשר בשר בערגעגעבען אנדערע פאקטען וועגען וועגען וועלטעל.

נעכטיגען מיטינג

מצד דער קהלה האט מען אונז אין נעכטיגען מיטינג אין א נאנץ אנדער באלייכטונג. די קהל עדת ישראל האט געפאדערט אנערקענונג פון דער קהלה. דער ענטפער אויף עס איז געווען די שטיקייט פון פאר א שטורם.

די קהל עדת ישראל איז איצט ארויסגעטראטען אין אן אפעניס קאמף געגען דער קהלה. נעכטען אוועגט זענען זיך די צוויי צדדים צוזאמענגעקומען אין דער צד פון קהל עדת ישראל האט גע־שטעלט די אינגיגע פאדערונג, אז הרב גרויבארט זאל קאנען אריינקומען אין דער סיטי שלאכט־הויז. די קהלה האט דאס צוריקגעוויזען ערקלעהרענדיג, אז הרב גרויבארט טאר ניט אריינקומען אין סיטי שלאכט־הויז פאר די קומענדע דריי יאהר. דאן זענען אלע פארהאנד־לונגען אפגעבראכען געווארען.

דאס איז אונז נעכטען מיטגעטיילט געווארען פון דער קהל עדת ישראל, וועלכע האט זאפארט אנגענומען א באר־שלוס צו עפענען איינעגע בוטשער שע־פער אזוי, אז די פולשטע אדען וואס ווילען עסען פלייש בחשבחת הרב גרויז בארט זאלען עס נאך קאנען האבען אויף שבועות.

וואס די קהלה ערקלעהרט וועגען נעכטיגען מיטינג

די וויכטיגסטע פראגע ביי דער זו־צונג פון סיטי קאונסיל, מאנטאג אוועגט, איז געווען דער פארשלאג צו באצאה־לען 312,500 דאלאר פאר א פלאץ וואו צו מאכען א נייעם וואסער־לייטונג „פלענט". דער פארשלאג איז אפגע־לעגט געווארען אויף אן אומבאשטימ־טער צייט.

ליטווינאוו וועט פיהרען ווייטערדיגע פארהאנדלונגען מיט ענגלאנד

מאסקווע, יוני 3.

לא איז באקאנט געווארען, אז מאק־סים ליטווינאוו וועט היינט אפפאהרען קיין לאנדאן.

לאנדאן, יוני 3.

די נייעס, אז ליטווינאוו קומט אהער, האט פארשרעקט דעם קלאנג וואס האט זיך פארשפרייט מיט א פאר טעג צוריק, אז ליטווינאוו וועט פארנע־מען ראקאווסקי'ס פלאץ אלס הויפט פון דער רוסישער דעלעגאציע אויף דער קאנפערענץ מיט ענגלאנד.

מען רעכענט דא, אז ראקאווסקי וועט אפפאהרען קיין פאריז צו אינטער־זוכען די מעגליכקייטען פאר רוסלאנד'ס אנערקענונג מצד די נייע פראנצויזישע הערשער אין פראנקרייך.

העריא וועט האבען שטי־צע פון סאציאליסטען

פאריז, יוני, 3.

דער קאנגרעס פון דער פראנצויזי־שער סאציאליסטישער פארטיי האט היינט אנגענומען א באשלוס ניט צו באר־טיילינען זיך אין דעם קומענדען מיניס־טארען־קאבינעט, אבער צו שטיצען עדואר־ד העריא פאר'ן נעהמען פרעז־מיער.

דער באשלוס פון די סאציאליסטען מיינט, אז העריא וועט זוכער זיין דער נעקסטער פרעמיער.

פארהער פון דאראטי סאוטמאן אפגעלענט

ניו יארק, יוני, 3.

דער פארהער פון "דאראטי בראון" דאס מיידעל וועלכע איז פארמישט אין דעם טויט פון סעמיעל בראון, און וועל־מענס אמת'ער נאמען איז, לויט דער פא־ליציי, דאראטי סאוטמאן, א אראנטאר אידישע מיידעל, איז אפגעלענט געווארען אויף א פאר טעג, אויפ'ן פארלאנג פון דיסטריקט אטארני.

צוויי לופטפליהער דער'הרג'עט

מאנטרעאל, יוני 3.

עס איז באקאנט געווארען, אז אויף דער זיצונג פון דער באארד אוו נאווער־נארס פון מק'גיל אוניווערזיטעט, דעם קו־מענדען דאנערשטאג, „וועט אפיציעל אנאנ־סירט ווערען, אז די ראקפעלער פאונדיי־שאן האט גענעבען א האלבען מיליאן דא־לאר פאר'ן מעדיצינישען פאקולטעט פון דעם אוניווערזיטעט.

מק'גיל קריגט האלבען מיליאן דאלאר פון ראלפעלער פאונדיישאן

מאנטרעאל, יוני 3.

עס איז באקאנט געווארען, אז אויף דער זיצונג פון דער באארד אוו נאווער־נארס פון מק'גיל אוניווערזיטעט, דעם קו־מענדען דאנערשטאג, „וועט אפיציעל אנאנ־סירט ווערען, אז די ראקפעלער פאונדיי־שאן האט גענעבען א האלבען מיליאן דא־לאר פאר'ן מעדיצינישען פאקולטעט פון דעם אוניווערזיטעט.

פארזוך צו ערמארדען פרעזידענט פון פוילען

ניו יארק, יוני 3.

אין היינט "מארגן זשורנאל" ווערט געבראכט די פאלגענדע קיבעל פון וואר־שא:

עס איז איצט בעקאנט געווארען, אז א פארזוך איז געמאכט געווארען צו ער־מארדען פרעזידענט וואיצעכאווסקי פון פוילען וועהרענד זיין לעצטע רייזע איבער דער פראווינץ.

אין פארבינדונג מיט דיזען מארד פארזוך זענען געמאכט געווארען צוויי ארעסטען.

צוועלף טויזענט פעס־לאך ביער פארכאפט

נאָענ־יאָרק, יוני 3.

אמעריקאנער קאסטאמס בעאמטע האבען פארכאפט צוועלף טויזענט פעס־לאך קאנארדער ביער וואס איז געשיקט גע־וואָרען קיין ניו יארק אויף א שיפעל. דאס שיפעל איז געכאפט געווארען אויף ראו־עס פאינט, ניט ווייט פון האנען.

די קאנפיסקירטע ביער איז ווערט ארום א פערטעל מיליאן דאלאר.

איד פאהרט איבער א איינגעלע

מר. שולמאן פון 63 וואולזלי סטריט איז געכטען אויגנט איבערגעפאהרען אויף טויט א איינגעל. דער אומגליק איז געשען אויף רייערסאן סטריט.

סיטי קאונסיל האלט צוריק אויסגאבע פאר נייע וואסער־לייטונג

די וויכטיגסטע פראגע ביי דער זו־צונג פון סיטי קאונסיל, מאנטאג אוועגט, איז געווען דער פארשלאג צו באצאה־לען 312,500 דאלאר פאר א פלאץ וואו צו מאכען א נייעם וואסער־לייטונג „פלענט". דער פארשלאג איז אפגע־לעגט געווארען אויף אן אומבאשטימ־טער צייט.

וויטער איז באשטיטיט געווארען א פובליסיטי באארד וואס זאל פארא־נטערעסירען אונטערנעהמער אין עפענען נייע אינדוסטריעס אין שטאדט.

די באארד אוו קאנטראל איז איצ־טסטרייאירט געווארען צו קאנפערירען מיט דער קאנאדער מאנופעקטשוערס אסא־סיאיישאן וועגען די אורזאכען פון אר־בייטסלאזיגקייט.

הענרי פארד כאפט דעם אמת'ען גאב פון סענאט־קאמיטע

וואשינגטאן, יוני 3

די אנריקוטער קאמיטע פון סענאט האט זיך גאר וועניג צערעמאנירט מיט הענרי פארד'ן אין דעם באריכט וועגען „מאסל שאולס" וואס די קאמיטע האט נעכטען פארגעלעגט פאר'ן סענאט. פארד באפט א וויסטען גאב פון דער קאמיטע פאר זיין פארלאנג אריינצוקריגען אין זיינע הענט די שטיק טעריטאריע אין אר־באכא באקאנט אלס "מאסל שאולס".

די קאמיטע ערקלעהרט אין דעם באר־ריכט, אז אויב מען ניט אוועק „מאסל שאולס" צו פארד'ן דארף מען גלייכצייט־טיג אנגענעהמען אן אמענדמענט צו דער קאנסטיטוציע, אז "דיזער הייליגער דא־קומענט דארף ניט אנגעווענדעט ווערען ווען עס איז אין געגענזאץ צו וועלכען עס איז פארלאנג פון מר. פארד".

די קאמיטע זשאלעווטע אויך ניט קיין חלק דעם פרעזידענט פאר זיין גרויס־קייט צו צופרידענשטעלען פארד'ן.

רבנים דעלעגאציע קריגט גרויסע אויפנאהמע אין שיקאגא

שיקאגא, יוני 3 (איטא).

צעהן טויזענט אידען האבען געכטען באגריסט די רבנים־דעלעגאציע וועלכע באשטעהט פון די רבנים קוק, שאפירא און עפשטיין. דער סיטי האל איז געווען דע־קארירט מיט אמעריקאנישע און אידישע פאהנען און אויף יעגע נאכטען וואו די דעלעגאציע איז דורכגעפאהרען איז דער נאכטען־פארקעהר אינגאנצען אפגעשטעלט געווארען.

דער מיאר האט די געסט געגעבען אן אפיציעלען בנקעט פונם.

אינגעל איבערגעפאהרען אויף טויט פון פעדלער איז געווען א צופאל

ערגעסט ווייס, א דריי יעהריגער אינגעל, פון 77 מעקאל סטריט, איז מאנ־טאג איבערגעפאהרען געווארען פון א מאטארסייקעל און איז געשטארבען פון די וואונדען.

די דזשורי וואס האט אונטערזוכט דעם טויט פון דזשעק לאסקאלא, א פרוכט־פעדלער, וועלכער איז פארגעל־וואָרען דער'הרג'עט געווארען פון א סטריט קאר, האט אריינגעטראגען א ווערדיקט, אז דער טויט איז געקומען צופעליג.

„די פוילישע אריסטאקראטקע"

א פארבען־רייכע שילדערונג פון פוילייש־אידישען לעבען, מיט באר־קאנטע העלדען און טיפען.

א ראמאן וועלכער וועט צופרידענ־שטעלען אלע קלאסען לעזער.

הייבט זיך אן דרוקען קומענדען

פרייטאג

(ערב שבועות נומער)

אין „אידישען זשורנאל"

פארפעהלט איהם ניט צו לעזען